

DERGİSİ

tarih

2. SAYI
KASIM
2017

Kadim Kent İstanbul

Antikçağ'da
İstanbul

İstanbul'un Fethi'ni
Yeniden Anlamak

İstanbul
Efsaneleri

Seyyahların
Gözünden
İstanbul

Okyanus
Kolejleri

okyanuskoleji.k12.tr

YIL / SAYI	2017 / 2
GENEL YAYIN YÖNETMENİ	AYLİN GÜRLEK Tarih Bölüm Başkanı
YAYIN YÖNETMENİ	SELİN YENİCİ Tarih Öğretmeni
YAZI ARAŞTIRMA	SELİN YENİCİ AYLİN GÜRLEK BÜLENT İNCESU AHMET DALKIRAN AYŞE İPEK
GRAFİK TASARIM	NİHAN CAN

İÇİNDEKİLER	3	Önsöz
	4	İstanbul'daki Arkeolojik Keşifler
	6	Antikçağ'daki İstanbul
	9	İstanbul'un Fethi'ni Yeniden Anlamak
	13	İstanbul'da Toplu Çalışma ve Adab-ı Muaşeret
	16	Osmanlı'da Kahve Kültürü
	18	İstanbul Efsaneleri
	20	İstanbul'a Dair Şiirler
22	Seyyahların Gözünden İstanbul	

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Kolejleri'ne aittir. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright 2015 © Tüm Hakları Saklıdır.

Kadim Kent İstanbul

Hiç kimse İstanbul'a kayıtsız kalamaz. 7 tepesi, içinden geçen denizi, doğal liman olan Haliç'iyle tarih boyunca eşsiz, biricik bir şehir olmuştur. İstanbul'un tarihi de şehrin görkemine yakışır zenginliktedir. Binlerce yıllık geçmişi, insanlık tarihinin başlangıcından bugüne kesintisiz bir kültür tarihi ve ortak geçmişe ait bir kent olarak var olmuştur.

Kuruluş Efsanesi

Daha kuruluş efsanelerinden itibaren etkileyicidir hikâyesi: Yunanistan'da, Megara'dan yola çıkan Byzas, yeni bir şehir kurmak istemektedir. Yer konusunda gidip Delfi Kahini'ne danışır. Kahin de, şehrinin "Körler Ülkesi'nin karşısına" kuracağını söyler. Byzas kafası karışmış bir şekilde dolanırken, bugünkü Sarayburnu'ndan o günkü Khalcedon'a (Kadıköy) bakarak, "Bu körler niye şehirlerini bu güzelim yer dururken o çorak yere kurmuşlar ki?" diye düşünür. Ve tabii aklına Delfi Kahini'nin sözleri gelir. İstanbul'u nereye kuracağını bulmuştur.

İstanbul Adı

İstanbul adı ise, sanıldığı gibi şehre Osmanlılar tarafından konmamıştır. Daha eskidir. 9. yüzyılda Fütuh'üş-Şam adlı eserde bir insan ismi olarak geçer. Rum Meliki Timaos'un oğlu İstanbul, dört sene süren hükümdarlığı boyunca şehrin inşaaı için çalışır. Ama şehri yerine geçen Konstantin tamamlar ve adını koyar. 10. yüzyıl kitabı Tenbih (Mesudi)'de İstınbolin olarak geçer. İstanbul adıyla ilgili bir kısmı birbirleriyle çelişen başka birçok bilgi vardır. Ayrıca İstanbul, binlerce yıl boyunca Byzantion, Konstantinopolis, Konstantiniyye, Asitane, Darülhilafe, Dersaadet gibi onlarca isimle anılmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu Dönemi

Efsane fetih, 29 Mayıs 1453'te gerçekleşmiştir. Osmanlı döneminde İstanbul hızla gelişmiştir. Yüzerce saray, çarşı, cami, okul ve hamam açılmış, İstanbul 50 yıl içinde Yahudilerin, Hıristiyanların ve Müslümanların uyum içinde yaşadığı, dünyanın en büyük şehirlerinden birisi haline gelmiştir.

Haliç'in üzerine köprü, Karaköy'e tünel, demiryolları, kentin içindeki deniz taşımacılığı, belediye örgütlerinin, hastanelerin kurulması gibi birçok yenilikle modern bir şehir halini almıştır.

Cumhuriyet Dönemi

İstanbul'un 2500 yıllık başkentlik dönemi, Cumhuriyet'le birlikte, 29 Ekim 1923'te sona erer. Ancak bu tarihten itibaren dünyanın en kalabalık, ekonomik ve kültürel açıdan en hareketli şehri olmaya doğru emin adımlarla ilerleyecektir.

İçerisinde binlerce gizemli tarih, her döneme ait nice keşfedilmeyi bekleyen arkeolojik keşifler, İstanbul'un tarihini baştan yazan kazılar, medeniyetin gelişimine şehrin katkısı olabilecek tarihi dönemler en geniş yelpaze ile sizlere sunuldu.

Keyifli okumalar dilerim.

İSTANBUL'DAKİ ARKEOLOJİK KEŞİFLER

Tarih Selin YENİCİ ■

İSTANBUL'DA SAVAŞÇIYA AİT 5000 YILLIK KURGAN BULUNDU

İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından İstanbul'un Silivri ilçesinde yürütülen kurtarma kazılarında 5.000 yıllık kurgan mezar bulundu.

Mezarın bir savaşçıya ait olduğu ve Bronz çağa tarihlendiği tahmin ediliyor. Bu mezar, Türkiye'deki bilinen en eski kurgan mezar olmasının yanısıra, aynı zamanda tüm halde ve bozulmamış olması açısından da büyük önem taşıyor. Taştan yapılmış dairesel bir yapının ortasında bulunan iskelet, büyük yassı bir taşın üzerinde yan şekilde yatırılarak gömülmüş. İskeletin belinde büyük bir mızrak ucu bulunması ve mezarın kurgan tipinde olması, bunun bir savaşçıya ya da komutana ait olduğunu düşündürüyor.

En dış tarafında etrafı dairesel biçimde taşlarla çevrili olan ve altı metre genişliğindeki mezar yapısı, en iç tarafta dikdörtgen formu verecek şekilde taşlarla çevrelenmiş. Büyük yassı bir taşa yan şekilde yatırılan iskelet, yarı hocker (cenin) pozisyonunda ve mezar hediyeleri ile birlikte gömülmüş. Mezarın içinde pişmiş topraktan iki adet kap, mezar hediyesi olarak iskeletin yanına yerleştirilmiş.

İSTİKLAL CADDESİ'NİN ALTI ROMA MEZARLIĞI ÇIKTI

İstiklal Caddesi'nde Giuseppe Garibaldi binasının bodrumunda çıkan mezarlığın İstiklal Caddesi'nin altına doğru ilerlediği ortaya çıktı.

İstanbul'un İstiklal Caddesi'nde İtalya'nın ünlü ulusal kahramanı Giuseppe Garibaldi adı ile bilinen binanın bodrum restorasyonu sırasında Roma mezarları bulunmuştu. İstanbul Arkeoloji Müzeleri arkeologlarının araştırmaları sonucunda mezarların sayısı çok olduğu ve iskeletlerin 1600 - 1800 yaşında olduğu tespit edildi. Uzmanların görüşüne göre bir Roma mezarlığı olan

bölge, günde 400 bin kişinin geçtiği İstiklal Caddesi'nin altına doğru uzanıyor. Mezarlar, Beyoğlu'nun bilinen tarihini de yüzlerce yıl geriye çekti. İskeletler üzerinde yapılan testler, bu mezarların en erken MS. 4, en geç

MS. 6. yüzyıla tarihlendiğini gösterdi. Yani bu bölge yaklaşık 200 yıl boyunca mezarlık olarak kullanılmıştı.

BEŞİKTAŞ METRO KAZISINDA 6000 YILLIK MEZARLAR BULUNDU

Devam eden arkeolojik kazılarda Neolitik döneme tarihlenen yeni bulgulara rastlandı. Yaklaşık 6000 yıllık olduğu düşünülen kalıntılar arasında, yuvarlak planlı taş dizileri ve mezarlar yer alıyor.

“Yenikapı'daki buluntulardan sonra İstanbul tarihinde bir boşluk oluşmuştu. Bilmediğimiz bir dönem vardı. Şimdi bu boşluğu Beşiktaş ile dolduracağız. İnanılmaz heyecanlandım. Beşiktaş gibi İstanbul'un merkezinde olması müthiş bir keşif. Dairesel yapılar tipik Trakya yerleşim biçimi. Demir çağına kadar bunu görüyoruz. MÖ 4.000 olduğunu tahmin ediyorum. Buluntular devam ettikçe tarihleme kesinlik kazanacaktır.”

SAKLI LİMANIN KEŞFİ; YENİKAPI KAZILARI

İlk kazma vurulduğundan bu yana da İstanbul'un tarihini değiştiren çok sayıda arkeo-

lojik veri elde edildi. Bir çırpıda sayılabilecek o kadar çok buluntu var ki ama en önemlisi sanırım Yenikapı'daki neolitik veriler. İstanbul'un tarihini MÖ 8500 yıllarına taşıyan bu buluntular tüm dünyada ses getirdi.

2004 yılında başlanan ve yılın 12 ayı kesintisiz kazı yapılan Yenikapı'da, Cumhuriyet ve Osmanlı dönemlerine ait kültür katlarının altında antik dünyanın bilinen en büyük limanı ortaya çıkarıldı. Antik kaynaklarda adı 'Theodosius Limanı' olduğunu bildiğimiz bu limanda, Bizans dönemi denizciliği, ticareti ve gemilerine ilişkin binlerce eser bulundu. En erkeni 4. yüzyıl en geç tarihli olanı da 11. yüzyıl olan liman içerisinde muhtelif zamanlarda batmış 37 adet batık gemi tespit edildi. Bu batıkların 30 adedi yelkenli ticaret gemisi, 5 tanesi ise kürekli kadirgaydı. Yükleriyle batan 3 gemiden ise amforalar, tabaklar, kandiller, bronz ve altın sikkeler, cam eserler, bronz eserler, ahşap ve kemik eserler, fildişi eserler, deri eserler, heykeller bulundu.

Liman dolgusunun altında Tarihi Yarımada içerisinde ilk defa neolitik bir yerleşim tespit edildi. Marmara Denizi'nin tatlı su gölü olduğu dönemde var olduğu belirlenen İstanbul'un ilk sakinlerine ait yerleşim yeri, M.Ö. 6500 yılından itibaren kullanılmaya başlanmış yaklaşık 1000 sene boyunca su altında kalana kadar yerleşme kullanılmıştı.

ANTİK ÇAĞ'DAKİ İSTANBUL

Tarih Ahmet DALKIRAN

Bugünkü İstanbul ili eskiçağın üç kenti-
ni, Byzantion, Kalkhedon (Kadıköy) ve
Selymbria'yı (Silivri) içine alıyordu. İstanbul
Boğazı'nın her iki yakasında yer alan Byzan-
tion ve Kalkhedon, günümüz İstanbul'unun
çekirdeğini oluşturan yerleşmelerdir. Sely-
mbria ise kentin dışında, Silivri ilçesi sınırları
içinde kalmaktadır.

Byzantion, Avrupa ile Asya'yı ayıran İstanbul
Boğazı'nın Trakya yakasında, bugün, Top-
kapı Sarayı ve Ayasofya'nın kapladığı alan
üstünde kurulmuştu. Yani, Sarayburnu ve
hinterlandı Byzantion'un çekirdeğini oluş-
turuyordu. Kent zamanla gelişmiş, Helenis-
tik, Roma ve Bizans dönemlerinde, kabaca
bugün Eminönü ve Fatih ilçelerinin bulun-
duğu alana yayılmıştır. İstanbul'un sözkö-
nusu dönemlerine ait izlerin bulunduğu bu
alan günümüzde Tarihi Yarımada olarak anıl-
maktadır.

Kuruluş Efsanesi

Geleneğe göre, Byzantion'u Orta Yunanis-
tan'daki Megara kentinden gelen kolonistler
kurmuşlardır. Ancak olasılıkla Megaralılar'a
başka yerlerden, özellikle Kalkhedon'dan ve
Mileytos'tan gelenler de katılmıştı.

Bir görüşe göre, Megaralılar'ın başında ku-
rucu olarak Byzas vardı; kentin adı da By-
zas'tan gelmektedir. İstanbul Boğazı ve
Byzantion'un kuruluşuna ait mitolojik öykü
şöyledir:

Argos kralı İnakhos'un kızı olan İo, aynı za-
manda Argos kentindeki Hera Tapınağı'nın
rahibesidir. Bir gün İo'yu gören Tanrı Zeus,
ona aşık olur. Kocası Zeus'un bir başkasına
ilgi duyduğunu öğrenen Hera, kıskançlığa
kapılarak İo'yu Zeus'tan ayırmanın yollarını
arar. Zeus, İo'yu Hera'nın gazabından koru-
mak için sevgilisini inek biçimine sokar. An-
cak Hera, ineğin kendisine verilmesini ister.
İo'yu alır ve bin gözlü dev Argos'u başına

nöbetçi diker. Zeus da Hermes`i göndererek devî büyüleyip öldürtür. İo devden kurtulmuştur; ama Hera bu kez de bir at sineğini İo`ya musallat eder. Sinek ısırıkça, inek kılgındaki İo`nun canı yanar; Trakya`dan İstanbul Boğazı`na gelir, boğazı geçerek Asya yakasında kıyıya çıkar. Bu öyküden dolayı İstanbul Boğazı, "inek geçidi" anlamına gelen Bosporos adını alır. İo, "Altın Boynuz"u geçtikten sonra bir kız çocuk dünyaya getirir. Adını Keroessa koyar. Keroessa`nın Deniz Tanrısı Poseidon`dan Byzas adlı bir çocuğu olur. Byzas büyüyünce, annesinin kendisini doğurduğu yerde bir kent kurar. Kent, kurucusu Byzas`tan dolayı Byzantion olarak adlandırılır. Her ne kadar Byzantion`un kuruluşunda Megarlılar`ın rolü varsa da, Trak ve Anadolu öğeleri de bulunduğundan, Byzantion`u salt bir Yunan koloni kenti olarak görmemek gerekir.

Kentin kurucusu olarak daha geç bir tarih geleneğinin ürünüdür. Byzantion`un Roma

İmparatorluk Dönemi sikkelerinin ön yüzünde Byzas`ın miğferli ve sakallı büstü ile adı yer alır. Bu sikkelerin arka yüzünde betimlenen gemi ise, bir görüşe göre, Byzas`ı Megara`dan Byzantion`a getiren gemidir.

Kuruluş Tarihi

Herodotos (M.Ö. 5 yy), Byzantion`un Kalkhedon`dan 17 yıl sonra kurulduğunu söylemektedir. Herodotos`tan çok sonra, Roma İmparatorluk Dönemi`nde yaşamış olan Eusebius ise Kalkhedon`un kuruluş tarihini MÖ 685, Byzantion`unkini ise MÖ 660/659 olarak vermektedir. Gerek tarihçi Herodotos, gerek MÖ I-MS I. yüzyılda yaşamış Amaseialı (Amasya) coğrafyacı Strabon, İstanbul Boğazı`ndaki ilk yerleşimin Anadolu yakasındaki Kalhdeon`da olmasının, Kelkhedonlular`ın kör olmalarıyla açıklanabileceğini aktarmaktadır.

Kör olmasalardı, karşı kıyıda böylesine el-verişli bir yer dururken gelip buraya yerleşmezlerdi. Anlaşılan, Kalkhedon'un "körler ülkesi" olarak anılması Antik Çağ'da bilinen bir öyküydü. Sonuç olarak, Byzantion'un MÖ 7. yüzyılın ortalarında ve Kalkhedon'dan sonra kurulduğu söylenebilir.

Boğaz`daki Akıntının Byzantion için Önemi

Polybios'tan alınan bilgiye göre Boğaz'daki akıntı, gemilerin Byzantion'a daha kolay ulaşmasını sağlamakta ve Haliç gemiler için liman görevi görmekteydi. Byzantion'dan Karadeniz ya da Çanakkale Boğazı yönünde gitmek, Kalkhedon'a göre çok daha kolaydı. Akıntının lehine olması dolayısıyla Boğaz'daki trafiğin denetimi de Byzantion'un elindeydi. Ayrıca, akıntının, palamutların yönünü Kalkhedon'dan Byzantion'a çevirmesi kentte büyük yarar sağlıyordu.

Balıkçılık ve Tarım

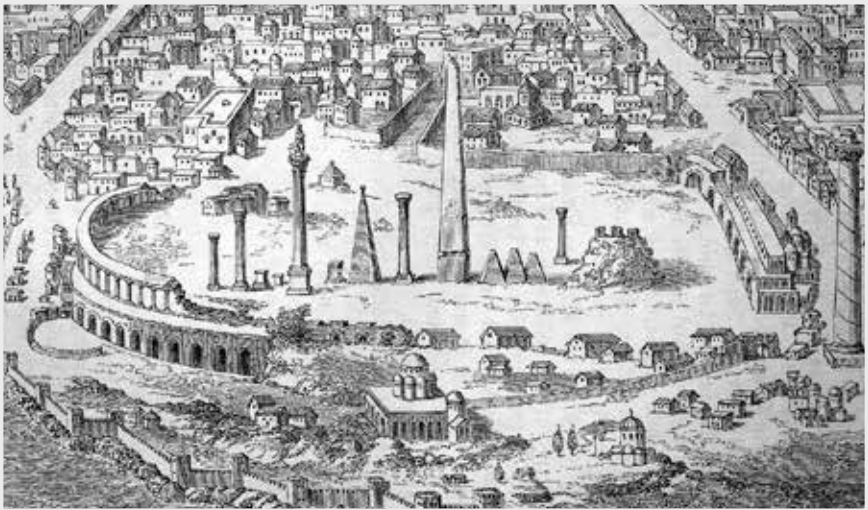
İstanbul'da balıkçılık, eskiçağda da çok önemli bir gelir kaynağıydı. Her yıl Boğaz'dan geçerek Karadeniz'den Ege'ye göç eden palamutlar neredeyse kentin simgesi olmuştu. Özellikle, "Altın Boynuz" olarak ün yapan Haliç, palamut kaynamaktaydı. Ba-

lıkçılığın Byzantion için çok önemli olduğu, kentte basılmış sikkelerin üstünde yer alan balıklardan ve balıkçılıkla ilgili araç gereç betimlemelerinden anlaşılmaktadır. Nitekim Strabon da akıntının palamutları Kalkhedon önlerinden Byzantion yönüne sürüklediğini anlatırken Boğaz'daki palamut zenginliğinden söz etmekte; hatta Haliç'te palamutların elle yakalanacak kadar bol olduğunu söylemektedir.

Byzantion'un Roma imparatorluk Dönemi sikkelerinden bazen yan yana iki palamut balığı bazen de iki palamut balığı arasında bir yunus betimlenmiştir.

Byzantion'un toprakları da çok verimliydi. Ekim yapıldığında iyi ve nitelikli ürün alınıyordu. Fakat Byzantionlular, tarlalarının Traklar tarafından yağmalanmasından korktukları için güvenlik içinde ekim yapamıyorlardı. Byzantion'un ilk gümüş sikkelerinde yer alan sığır da, kentin sığır yetiştirdiğine bir kanıttır. Ayrıca, Hellenistik Dönem sikkelerinde Tarım ve Bereket Tanrıçası Demeter, elinde bereket boynuzu ile betimlenmiştir.

Kaynak: Dünya Kenti İstanbul-Habitat II, Oğuz Tekin, Tarih Vakfı Yayınları, S: 102-107

İSTANBUL'UN FETHİ'Nİ ANLAMAK

Tarih Aylım GÜRLEK

Konstantinopolis, 1453 yılına gelindiğinde bir İslam denizinin ortasındaki Ortodoks bir ada konumunda olmuştur. Osmanlı toprakları bu bölgeyi tamamıyla çevreliyordu. İstanbul fethedildiğinde Bizans Anadolu'da küçük bir bölge dışında etki alanı yok edilmiş haldeydi. Bu durumda Osmanlı Devleti'nin tek bir hedefi kalmıştır; İstanbul...

İSTANBUL'UN TÜRKLER VE İSLAM ALEMİ ARASINDAKİ ÖNEMİ

İstanbul'un alınması, iki kıta üzerinde yayılmakta olan Osmanlı Devleti'nin güçlenmesi için hayati bir önem taşımaktadır. Çünkü Osmanlı Devleti'nin Avrupa ve Asya'daki toprakları ancak bu suretle birbirine bağlanır, Balkanlarda ancak böyle bir egemenlik kurulabilirdi. Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul olmalıydı.

Osmanlı İmparatorluğu, deniz ticaretini geliştirmek ve boğazlara hakim olmak için mutlaka İstanbul'u fethetmeliydi. Burayı alarak Karadeniz'i bir Türk gölü haline getirebilir ve Akdeniz ticaretinde söz sahibi olabilirdi. İstanbul'un fethiyle kuzey ve doğu Avrupa'dan gelen ticaret yolları ile Karadeniz - Akdeniz arasındaki su yollarının denetimi de Osmanlıların eline geçeceği gibi Osmanlı Devleti ticarî ve ekonomik bakımdan güçlenecekti.

Türk-İslam alemi için Hz. Muhammed'in şu hadisi İstanbul'un fethedilmesinde önemli bir sebep olmuştur: "İstanbul muhakkak fetholunacaktır. Onu fetheden komutan ne güzel komutan ve onun askeri ne güzel askerdir". Bu hadis, Emevi, Abbasi ve Osmanlı devirlerinde müslümanları İstanbul fethine şevklendirmekte çok büyük amil olmuş, büyük siyasi ehemmiyeti olan İstanbul seferlerine dinî bir aşk eklemiştir.

FETİH SÜRECİ

Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'un fethi için gerekli hazırlıklara başladı. Devrin mühendislerinden Musluhiddin, Saruca Sekban ile Osmanlılara sığınan Macar Urban Edirne'de top dökümü işiyle görevlendirildi. "Şahi" adı verilen bu topların yanında, tekerlekli kuleler ve aşırma güllerin üretilmesi (havan topu) yapılan hazırlıklar arasındaydı. Yapıtılan bu büyük toplar İstanbul'un fethedilmesinde önemli rol oynadı. Yıldırım Bayezid'in

İstanbul kuşatması sırasında yaptırdığı Anadolu Hisarının karşısına, Rumeli Hisarı (Boğazkesen) inşa edildi. Bu sayede Boğazlar'ın kontrolü sağlanacak, deniz yoluyla gelebilecek yardımlara karşı tedbir alınmış olacaktı. 400 parçadan oluşan bir donanma inşa edildi. Turhan Bey komutasındaki bir Osmanlı donanması Mora'ya gönderildi ve İstanbul'a yardım gelmesi engellendi. Eflak ve Sırbistan ile var olan barış antlaşmaları yenilendi. Macarlarla da üç yıllık bir antlaşma yapıldı. Osmanlıların bu hazırlıkları karşısında, Bizanslılar da boş durmuyordu. Surlar sağlamlaştırılıyor ve şehre yiyecek depolanıyordu.

Ayrıca Bizans İmparatoru Konstantin, Haliç'e bir zincir gerdirerek, buradan gelecek tehlikeyi önlemeye çalıştı. Aynı zamanda Haçlı dünyasından yardım isteniyor, Papa ise yapacağı yardım karşısında Katolik ve Ortodoks kiliselerinin birleştirilmesini istiyordu. Ancak Katoliklerden nefret eden Ortodoks Rumlar, Roma kilisesine bağlanmak istemiyor, "İstanbul'da Kardinal Kûlahı görmektense, Türk sarığı görmeye razıyız" diyorlardı. Fatih Sultan Mehmed, hazırlıklar tamamlandıktan sonra, Bizans İmparatoru Konstantin'e bir elçi göndererek, kan dökülmeden şehrin teslim edilmesini istedi. Fakat İmparator'dan gelen savaşa hazırız mesajı üzerine, İstanbul'un kara surları önüne gelen Osmanlı ordusu, 6 Nisan 1453'de kuşatmayı başlattı. Osmanlı donanması ise Haliç'in girişinde ve Sarayburnu önünde demirlemişti. Ordu; merkez, sağ ve sol olarak üç kısma ayrıldı.

19 Nisan'da yapılan ilk saldırıda, tekerlekli kuleler kullanıldı ve bu saldırı ile Topkapı surlarından burçlara kadar yanaşıldı. Osmanlı Ordusundaki er sayısı 150.000 ile 200.000 arasındaydı. Bu kuvvetlere Rumeli ve Anadolu beylerine bağlı çeşitli kuvvetler katılmıştı. Çok şiddetli çarpışmalar oluyor, Bizanslılar şehri koruyan surların zarar gören bölümlerini hemen tamir ediyorlardı. Venedik ve Cenevizliler de donanmalarıyla Bizans'a yardım ediyorlardı.

Fatih Sultan Mehmed Osmanlı donanmasının kuşatma sırasında yeterince kullanılmadığını ve bu yüzden kuşatmanın uzadığını düşünüyordu. İstanbul'un Haliç tarafındaki surlarının zayıf olduğu biliniyordu. Bizans bu bölgeye zinciri bu nedenle germişti. Yüksekten atılan taş güller Bizans donanmasından bazı gemileri batırmıştı fakat bir kısım donanmanın Haliç'e indirilmesi kesin olarak gerekiyordu. Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'un fethedilmesini kolaylaştıracak önemli kararını verdi. Osmanlı donanmasına ait bazı gemiler karadan çekilerek Haliç'e indirilecekti.

Tophane önündeki kıydan başlayıp Kasımpaşa'ya kadar ulaşan bir güzergah üzerine kızaklar yerleştirildi. Gemilerin, kızakların üzerinden kaydırılabilmesi için, Galata Cenevizlilerinden zeytinyağı, sade yağ ve domuz yağı alınarak kızaklar yağlandı. 21-22 Nisan gecesi 67 parça gemi düzeltilmiş yoldan Haliç'e indirildi. Haliç'teki Türk donanmasına ait toplar, surları dövmeye başladı. Ciddi çarpışmalar cereyan etti.

Bundan sonraki günlerde top savaşı, ok, tüfek atışları, lağım kazmalar, büyük ve hareketli savaş kulelerinin surlara saldırıları devam etti. Kuşatmanın uzun sürmesi ve kesin başarıya ulaşamaması askerler arasında endişe yarattı. Ancak, İstanbul'u her ne şartta olursa olsun almaya kararlı olan Fatih Sultan Mehmed kumandanların ve alimlerin de bulunduğu bir toplantı düzenledi. Cesaretlendirici bir konuşma yaptıktan sonra, 29 Mayıs'ta genel saldırının yapılacağına dair kararını açıkladı. Çarpışmalar sırasında Bizans'ı koruyan surlar üzerinde kapatılması mümkün olmayan gedikler açılmaya başlamıştı. Surlar içerisine küçük sızmalar oluyor, ancak geri püskürtülüyordu. İlk defa Ulubatlı Hasan ve arkadaşlarının şehit olmak pahasına tutunmayı başardıkları İstanbul surları, artık direnemiyordu. 53 gün süren ve

19 Nisan 6 Mayıs 12 Mayıs ve 29 Mayıs'ta yapılan dört büyük saldırıdan sonra Doğu Roma İmparatorluğu'nun 1125 yıllık başkenti olan İstanbul, 29 Mayıs 1453 salı günü fethedildi

İSTANBUL'UN FETHİNE TARİHÇİLERİN YORUMLARI

İstanbul'un fethi Avrupa tarihinin de en önemli olaylarından biri sayılır. Fethin çağdaşı olan Hristiyan yazarlardan günümüz yazarlarına kadar Avrupalılar, İstanbul'un fethini ve Bizans'ın düşmesini çeşitli şekillerde değerlendirmişlerdir

Asya tarihinin büyük uzmanı Rene Grousset, "Osmanlı Türkleri sonunda Roma İmparatorluğu'nun fethi misyonunu başardılar. Çünkü birbirini izleyen çok büyük hükümdarlara sahip olmak şansına erdiler. Osmanoğulları düşmanlarıyla kıyas kabul etmez askerlik dehâsi taşıyorlardı ne istediklerini biliyorlardı. Fetihten gayri hiç bir ülkü taşıyorlardı. Sonunda müstesna bir hanedan olan Osmanoğulları, Hz. Peygamber'in seferlerindeki kutsal amacı asırlar sonra canlandırdılar ve gerçekleştirdiler" demektedir.

Tarihçi Hammer'e göre "Bizans İmparatorluğu'nun düşmesi bin yıllık bir mevcudiyetten sonra taht şehri İstanbul'un Türklerin eline geçmesi Avrupa milletleri için uzun bir mücadele devresi açmıştır. Bu mücadele Avrupa için felaketli geçecektir".

Belçikalı tarihçi Jacques Pirene şu değerlendirmeyi yapar: "İstanbul'un fethinden sonra top silahı, bütün Avrupa ordularınca kabul edildiği gibi gemilere de kondu. Avrupalılar, Araplardan da pusulayı öğrendi. Avrupa'nın Osmanlı fetihleri ile yolları kesildiği gibi altın stokları erimştir. Altın aramak için pusula ve topu da elde edince açık denizlere çıkmaya can attılar. Böylece yeni bir çağ başladı".

Fransız Bizans uzmanı Gustave Schlumberger'e göre "İstanbul'un fethi cihan tarihinin en önemli olaylarından biridir. Tarihin bütün akışını değiştirmiştir. Ortaçağı kapatıp, Yeniçağı

başlatmıştır.” Osmanlı tarihi uzmanlarından Franz Babinger “İstanbul'un Türklerce fethi tarihin en mühim anlarından biri belki en mühim anıdır” şeklinde değerlendirme yapmaktadır.

Asya tarih ve coğrafyasının büyük uzmanlarından olan Fernand Grenard, şöyle der: “Osmanlı Tarihini kavrayabilmek için Osman oğullarını, Doğu Roma İmparatorluğu'nun ikinci kurucuları olarak incelemek gerekir. Osman oğullarının Roma imparatorlarının yerini aldıklarını, onların meşru halefi olduklarını, onların unvanlarını (Kayser-i Rum) kullandıklarını Fatih'in çağdaşı olan Bizans tarihçileri Dukas, Chalcondyles, Kritovulos, Trapezuntios dikkatle belirtmişlerdir”.

Bernard Lewis ise “İstanbul'un fethi ile Asya ve Avrupa kıtalarının birleştiğini, gelenekçi İslam ile hudut bölgelerinde yaşayan İslam'ın bütünleştiğini ve Osmanlı uç beyliğinin bir imparatorluk haline geldiğini belirtir”. Fetihten sonraki yüzyıllar boyunca bu şehrin dünya politikasında ne kadar önemli yer tuttuğunu Fransa İmparatoru Napolyon'un şu sözleri de ortaya koymaktadır: “İstanbul, dünya imparatorluğu demektir”

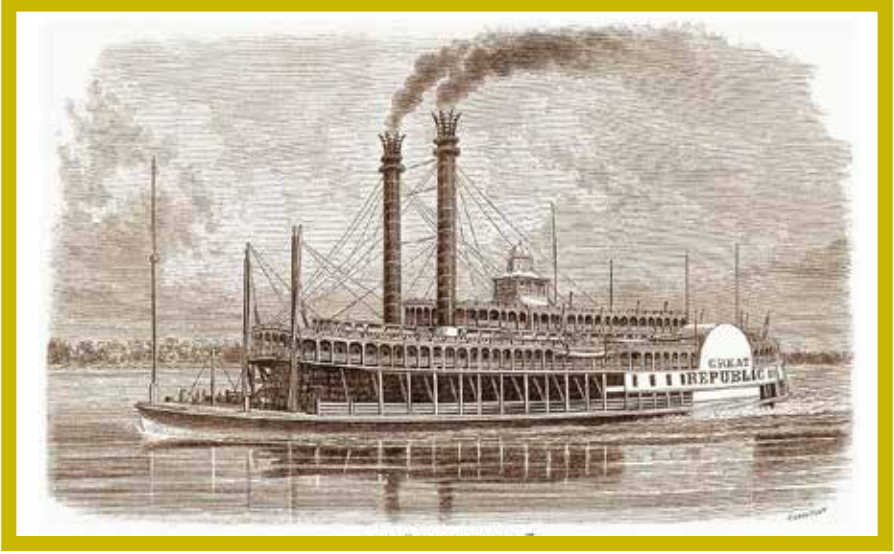
Sonuç olarak; Fatih Sultan Mehmet eliyle kazanılan bu mübarek belde, ecdadın eser-

lerinde daima “feth-i celil” veya “ feth-i mübin” adları ile anılmış ve İstanbul şehri de sık sık Ku'ran dili ile “Belde-i Tayyibe “ sıfatını kazanmıştır. Böylece Latinlerin istilasından sonra gittikçe harabeye dönen nüfusu 50.000 civarına inen bu bin yıllık şehir, ahlak ve sükût yönünden de ölmüş durumda idi. Feth, İstanbul şehrine hayat ve medeniyet getirmiş, Türk-İslam medeniyeti ve mefkuresi, yüksek ahlak ve nizamının da merkezi olmuştur. Gökkuşbu ile rekabet eden muhteşem camileri, Allaha niyazı temsil eden zarif minareleri, her köşesini dolduran evliya ziyaretgâhları ile bu “mübarek belde “ gerçekten İslam'ın kudsiyetine boğulmuştur. Şehir, ilim ve kültür eserleri, sarayları, hayır, ticaret ve sanat müesseseleri ile yalnız Türk-İslam medeniyetinin değil dünyanın da en büyük merkezi haline gelmiştir.

Osmanlı devleti'nin yaymış olduğu hoşgörü'nün başkenti İstanbul olmuştur. Ecdadımızdan miras kalan farklı kültürlere saygı ve hoşgörü geleneğimiz ve mirasımız olarak yaşamaya devam edecektir. Türk İslam kenti olan İstanbul'daki Osmanlı kimliğini korumak ve yaşatmaya devam etmek umuduyla.

İSTANBUL'DA TOPLU TAŞIMA VE ADAB-I MUAŞERET

Tarih Bülent İNCESU ■

OSMANLI'DA DENİZ ULAŞIMI

Marmara Denizi, Haliç ve Boğaziçi sahillerine yayılmış olan İstanbul'un semtleri arasında irtibatı temin etmek için çeşitli yöntemler kullanılmıştır. İskeleler arasında işleyen deniz vasıtaları olarak kullanılan belli başlı araçlar; pereme, kayık ve mavnalardır. Peremeler, XVII. yüzyıl başlarında hâkim vasıta olarak dikkati çekmekteydiler.

Kayık, XVII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren İstanbul sahillerinde daha fazla görünmeye başlanmıştır. Mavna ise daha ziyade eşya ve zahire nakli için kullanılan bir araçtır. Bu vasıtalarla özellikle Eminönü - Galata, Eminönü - Üsküdar ve Haliç ile Boğaziçi'nde ulaşım sağlanırdı. Bu kadar çok sayıda kayığın deniz ulaşımında bir başıbozukluk meydana getirmemesi için çeşitli dönemlerde nizamnameler çıkarılmıştır. Kayık iskelelerinin bulunduğu yerler tabii olarak nüfus yoğunluğu ve ticaret hacminin geniş olduğu semtlerdi. Bu çerçevede Eminönü-Galata, Eminönü - Üsküdar, Eminönü - Mudanya deniz trafiğinin en yoğun olduğu hatları oluşturmaktaydı.

Halkın binmesine mahsus kayıkların yanında, çok daha gösterişli halleriyle saltanata ve diğer devlet erkânına ait kayıklar da deniz ulaşımının renkli unsurlarındandır.

İstanbul şehir içi deniz ulaşımının bu şekilde cereyan ettiği yıllarda, batı ülkelerinde ortaya çıkan teknolojik gelişmeler gerek deniz, gerekse kara ulaşımında önemli atılımların meydana gelmesine sebep olmuştur.

19. Yüzyılın hemen başlarında buharlı gemilerin kullanılmaya başlanması ile beraber, deniz ulaşımı sürat kazanmıştır.

Bu gelişmelerden sonra ülkemize de 1827 yılında İngilizler tarafından ilk defa olarak buharlı gemi getirilmiştir. Bu gemi II. Mah-

İSTANBUL'DA ŞEHİR İÇİ TOPLU TAŞIMACILIĞIN BİR UNSURU OLARAK OMNİBÜSLER

19. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul halkının günlük yaşamına katıldı. 2 ila 4 atla çekilen ve 15 - 20 kişi taşıyabilen şık görünümlü

mud tarafından satın alınmıştır. Bilahare 1829 yılında İngiltere'den bir vapur daha satın alınmıştır. Bu suretle Türk deniz gücüne buharlı gemiler katılmış olmaktadır. İstanbul'da yolcu taşıma sistemi yanında, yolcu ve eşyanın birlikte taşıma yöntemlerine de değinmek gerekir. Bunun için kullanılan vasıtalara "pazar kayıkları" adı veriliyordu. 50-60 yolcu taşıyabilecek kapasitede olan pazar kayıklarında yolculardan başka sepet, küfe, hunç, sandık, küp, harar gibi eşyalar taşınırdı.

dolmuş arabaları için bu deyim kullanılmaktaydı. Omnibüsleri günümüzün minibüsleri olarak da adlandırabiliriz. İlk omnibüs Fransa'nın Nantes şehrinde 1825'te Stanislas Baudry isimli müteşebbis tarafından kullanılmıştır.

İstanbul'da tramvayların işlemesine yönelik Tramvay şirketi ile 30 Ağustos 1869 tarihli bir mukavele yapılmıştır. Mukavelede öngörüldüğü üzere şirket, tramvay hatlarını inşa edip işletmeye geçtikçe omnibüs hatlarını da devreye sokmaya başladı. İlk olarak 1872 Ağustos'unda Perşembe Pazarı ile Pangaltı arasında omnibüsler çalışmaya başladı.

İSTANBUL ŞEHİRİÇİ ULAŞIMINDA ATLI TRAMVAYLARIN KULLANILMASI

Osmanlı'da atlı tramvayların kullanımı Kas-
tantiri Karapano Efendi 'ye verilen imtiyaz

neticesinde gerçekleşmiştir. Ka-

rapano Efendi, bu konudaki

teklifini 1869 Ağus-

tos'unda Babıâli'ye

iletmişti. Buna göre,

Galata'dan Orta-

köy'e, Eminönü'n-

den Aksaray'a ve

ayrıca Aksaray'dan

çeşitli kollarla Topkapı

ve Yedikule'ye doğru atlı

tramvay işletilecekti. Teklif

benimsenince, 20 Ağustos 1869

tarihinde kendisine imtiyaz verildi. 30 Ağus-

tos 1869'da ise kendisi ile mukavele yapıldı.

İlk olarak Azapkapı – Beşiktaş hattı 31 Tem-
muz 1871 tarihinde açıldı.

Öte yandan, yapımı sürmekte olan Eminö-
nü-Aksaray hattı da 1871 Ekim'inde tamam-
lanmış ve deneme seferlerine başlanmıştı.

Bu hat da 14 Kasım 1871 tarihinde hizmete
girdi. 5 Şubat 1872 tarihinde Beşiktaş – Orta-

köy hattı hizmete açıldı. 14 Ağustos 1872'de
ise Aksaray – Yedikule arasında tramvaylar

işlemeye başladı.

1912 yılında başlayan ve Balkanları kana bo-

ğan Balkan Harbi İstanbul'un bir yıldan uzun
bir süre tramvaysız kalmasına yol açmış.

Çünkü Harbiye Nezareti elindeki at ihtiya-
cının yeterli gelmemesi üzerine Dersaadet

Tramvay Şirketi'ne başvurarak or-

duda kullanılmak üzere at-

lara talip olduğunu bil-

dirmiş, verilen olumlu

cevap üzerine de 30

bin altın karşılığında

şirketin tramvayla-

rında kullanılan tüm

atları satın almış. İs-

tanbul'daki atlı tram-

vay macerasının da sonu

bu şekilde olmuştur.

TRAMVAYDA NASIL DAVRANMALIYIZ?

“Yere Tükürmek, ayakkabılarını çıkarmak,
mendillere güürtülü burnunu silmek, sonra
mendilini açıp mücevheratını muayene etmek,
seyretmek, eliyle kulaklarını karıştırmak,
çamurlu ayakkabılarını üst üste atmak,
karşındakini yutacak gibi aksırmak,
üst dudağını semaya, alt dudağını
arza doğru açarak esnemek... pek kabih ve
çirkin adetlerden olduğu gibi diğerlerinin
rahatını ihmal etmesi memul olan
tütün içmek de hoş ve
münasip değildir”.

İSTANBUL'A ELEKTRİKLİ TRAMVAYIN GELİŞİ

Osmanlı İmparatorluğu içinde ilk kez Şam'
da denenilen Elektrikli Tramvaylar ondan

sonra İstanbul' a gelebilmiştir. Bu da Dersa-

adet Tramvay Şirketi' ne yapılan sürekli bas-

kılarla mümkün olabilmiştir. Şubat 1914'de

yapılan büyük bir törenle İstanbul' un ilk

elektrikli tramvayı Karaköy – Ortaköy hat-

tında seferlerine başlamıştır.

İstanbul' un Anadolu Yakası'nda tramvay iş-

letilmesine ilişkin ilk çalışmalar 1927 yılında

başlatıldı. Ancak ilk olarak, 1928'de Üskü-

OSMANLI'DA KAHVE KÜLTÜRÜ

GÖNÜL NE KAHVE İSTER NE KAHVEHANE

Gönül ahbab ister, kahve bahane

Tarih Ayşe İPEK ■

Kahve, hem devlet siyasetine girmiş, hem de telvesindeki küçücük çizgilerle ne aşkların müjdesini vermiş benzersiz bir içecek. Ama önceleri yalnızca develerin ilgisini çekmiş. Bundan yüzlerce yıl önce develer, Arap yarımadasında o zamanlar adı henüz konmamış bir çeşit ağacın yapraklarını çiğner ve keyifle gevşerlermiş. Denir ki, bu keyif dikkati çekmiş ve ağacın yaprakları kaynatılıp hoş bir içecek elde edilmiş. Bir başka rivayete göre ise, kahvenin mucidi, açlıktan bitap hale gelmiş bir derviştir.

Kahvenin Türkiye'ye gelişi, 1540'lı yıllarda Kanuni Sultan Süleyman dönemine rastlıyor. O yıllarda gemilerle İstanbul'a getirilmiş. Ama kısa süre sonra "yasak" duvarına çarpmış bu gemiler. Şeyhülislam Ebusuud Efendi, "kömürleşinceye kadar kavrulmuş şeylerin haram olduğu" fetvasını vermiş. Bu fetva üzerine, Tophane rıhtımındaki kahve yüklü gemiler, binlerce çuvallık yükleriyle birlikte batırılmış.

Aradan on yıl geçmeden kahve yine İstanbul'da görünmüş ama... 1554 yılında İstanbul'un ilk kahvehanesi açılmış. Şam'dan gelen Şems adlı bir kadınla, Halep'ten gelen Hakem adlı bir kişi Tahtakale'de büyük birer kahvehane açmış. Bu ilk kahvehaneleri hızla diğerleri izlemiş. İstanbullular, birer kahve içip ahbablık etmek için kahvehaneleri doldurmuş.

Peçevi tarihi, Osmanlı'daki ilk kahvehanenin açılışını şöyle anlatır:

1554 yılında, Halepli Hakem ve Suriyeli Şems adında iki şahıs, Tahtakale'de birer kebir dükân açıp kahve-furuşluğa başladılar. Keyfe

müptelâ bazı yârân-ı safâ, hususiyile okur-yazar makulesinden nice zürefa toplanır oldu. Yirmişer, otuzar yerde meclis durur oldu. Kimi kitap okur, kimi tavla ve satrançla meşgul olur, kimi nevgüfte gazeller getirip marifetten bahsolunurdu...

Kahvehanelerin müdavimleri elbette siyaset konuşmuş. Yani devlet sohbeti" yapmış. Kuşkusuz bu, her dönemde olduğu gibi, o dönemde de hoş gitmemiş. Kahve "bahane" edilip kahvehaneler kapatılmış. 1603 ile 1617 yılları arasında İstanbul'un kahvehaneleri insansızlığa terkedilmiş. Ama sonra... Kahve bir kez daha galip gelmiş ve kahvehaneler açılmış. Sonra bir yasaklama daha... Bu kez, 1633 yılında, bir kahve ocağında başlayan yangın Cinali'nin büyük bölümünü kül edince kapatma kararı gelmiş. Ve bu son yasak en uzun ömürlüsü olmuş. Kahve ve tütünün içilmesi tümüyle yasaklanıp, içenler idamla cezalandırılmış. Bu şiddet dolu yasaklama dönemi de bitmiş sonunda.

16. yüzyılda ilk kahvehanelerin açılmasından sonra özellikle payitahtta önemli bir kahvehane kültürü oluşmaya başladığını söylemek sanıyorum yanlış olmayacaktır. Kahvehaneler, İstanbul'da Tahtakale başta olmak üzere farklı mahallelere yayılmaya başladı. Bir anlamda bugün bildiğimiz mahalle kahvehanelerinin temelleri atılmış oldu. Lakin kahvehaneler mahalle aralarında kalmadı ve daha büyük bir kitleye ulaşmaya başladı.

Sosyal olarak oynadıkları öneme de bağlı olarak birçok meslek grubuna ve sosyal çevreye yönelik kahvehaneler 17. yüzyıldan itibaren Dersaadet'te yer almaya başladı.

Bu kahvehane türlerinden göreceli olarak ilk ve daha yaygın ortaya çıkanları ise esnaf kahveleridir. Esnaf kahveleri gerek farklı meslek gruplarının gerekse belli bir esnaf grubuna ait mekanlar olarak çoğunlukla Eminönü- Ayvan-saray ve Beyazıt-Aksaray arasında kurulmuştur.

Benzer şekilde, belli zümreye ait başka bir kahvehane türü de yeniçeriler tarafından kurulmuştur. Yeniçeri kahvehaneleri de adından anlaşılacağı üzere daha sık yeniçeriler tarafından kullanılan mekanlar olarak İstanbul'da ortaya çıkmıştır. Özellikle 17. Yüzyıl'dan başlayarak Yeniçeri Ocağı'nın da dönüşüm yaşadığı yüzyıllarda özellikle bu kahvehaneler çok önemli bir rol üstlenmiştir. 1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın da kaldırılmasıyla yok olan Yeniçeri kahvehaneleri de yerini Tulumbacı kahvehanelerine bırakmaya başlamıştır.

Osmanlı dönemi İstanbul'unda karşımıza çıkan bir başka kahvehane türü ise meddah kahvehaneleridir. Türk-İslam kültüründe önemli bir yer tutan meddahların gösterilerini düzenlediği ve yukarıda sayılan kahvehane türlerinden mahalle kahvehanelerine yakın bir tür olarak görebiliriz meddah kahvehanelerini. Bir esnaf grubunun ya da zümrenin ziyarette bulunduğu bir mekan olmaktan ziyade bir kültürel etkinlik alanı olmuştur.

Tabii ki 17. yüzyıldan itibaren payitahtın hemen hemen her yerinde bulunabilecek kahvehane türleri bunlarla sınırlı değildi. Mahalle, esnaf, yeniçeri, tulumbacı ve meddah kahvehanelerinin yanı sıra aşık ve semai kahvehanelerinden de bahsetmek mümkündür. Bu kadar yaygın ve çeşitli kahvehanelerin bulunması da takdir edersiniz ki klasik sonrası dönem boyunca Osmanlı başkentinin sosyal hayatını da şekillendirmekte büyük bir rol üstlenmiştir.

1800'lü yıllardan itibaren basın yayının da gelişmesiyle kahvehanelere gazete de girmeye başladı. Okuma yazması olan birisi kahveci tarafından alınan kitapları yüksek sesle okurdu. Kitabı okuyan kişiden içtiklerinin parası da alınmazdı. Bir zamanlar kahvehaneler kiraathane; bir adım öte sanat ve estetik değerler üzerine kallavi sohbetlerin yapıldığı entelektüel birikimlerin paylaşıldığı mektep hüviyetini görmüş. Küllük, Marmara, İkbâl ve İhsan kiraathaneleri gazeteci, yazar, şair ve sanatkarların buluşma, sohbet etme, yeni eserlere zemin oluşturma merkezi haline gelmiştir.

İstanbul'da canlı ve puslu tüm renklerini barındıran çok sayıda kahvehane, kahve ve kiraathane modern zamanın tüketim alışkanlıklarına, mesafeli ilişkilerine ve hızlı yaşam biçimlerine direnmiyor. Geçmiş ve bugün arasında adeta bir köprü vazifesi gören bu kahvehanelerin her birinin ayrı bir hikâyesi, ortak bir yaşam kültürü var. Kamusalılık, sosyalleşme ve eğlence bu ortak yaşamın en önemli dinamikleri. Kimisi balıkçıların, kimisi sporcuların, kimisi esnafların uğrak yeri fakat hepsi bir yudum çayı ya da kahveyi muhabbet eşliğinde içmenin keyfine varanların buluşma noktası. Kahvehanelere geçmişin nostaljisi olarak bakmayı bırakıp, yaşayan, değişen, dönüşen, her an canlı ve dinamik birer kültürel miras olarak bakmak gerekiyor. Bu değişim ve dönüşüm kahvehane kültürünün özünde zaten mevcut. Bir zamanlar kahve tiryakisi müdavimlerini hoşnut eden kahvehaneler, günümüzde kafe, kahve, kahvehane, kiraathane gibi adlar altında soğuk içeceklerle, çay ve yeni kahve türleriyle değişen tüketim alışkanlıkları ve yaşam tarzına ayak uyduruyor.

İSTANBUL EFSANELERİ

Tarih Selin YENİCİ

YEREBATAN SARNICI'NIN ÜRPERTİCİ SIRLARI

Yerebatan Sarnıcı yüzyıllar boyunca terk edilmiş halde bırakılmış ve çevresine evler inşa olmuştur.

Harabe haline gelmiş olsa da kendini unutturmamıştır. Üstüne inşa edilen evlerde yaşayan insanların geceleri çılgın ve kahkaha sesleri duyduğu söylentileri yaygınlaştı. Sarnıçtaki seslerin girdaba kapılarak kaybolan insanların ruhları olduğu yönünde söylentiler yayılmıştır.

Sarnıçta gövdesi ağaç tasvirli, üstünde tavus gözü denilen motiflerin bulunduğu bir sütun üstünde gözyaşları bulunan başka bir sütun vardı. Efsaneye göre bu gözyaşı motifleri sarnıcın yapımı sırasında eziyet çeken kölelerin gözyaşlarıydı.

RUMELİ HİSARINDAKİ MUHAMMED MÜHRÜ

Fatih Sultan Mehmed İstanbul'u almadan önce Boğaz'ın Avrupa yakasındaki en dar yerine boğazı kontrol altına almak üzere bir hisar yaptırmak istemiştir. Rumeli Hisarının planlarını Muslihuddin Ağa'yla beraber yapmıştır. Bunun sebebi ortaya zaman içerisinde çıkmıştır. Yaklaşık 500 metre yükseklikten ve deniz tarafından bakıldığında Rumeli Hisarının konumu; "Hatt-ı Kufi" ile yazılmış "Muhammed" kelimesine benziyordu. Fatih Sultan Mehmet bir rüya görmüş ve kendisine İstanbul'u alacağı müjdelenmişti.

GALATA KULESİYLE KIZ KULESİNİN AŞKI

Galata Kulesi Kız kulesine deliler gibi aşıkmiş. Onu her gün uzaktan uzağa hayranlıkla seyredermiş. Galata Kulesi'nin etrafında Yüksek binalar yapılmaya başlanınca Kız Kulesi'ni göremez olmuş. Bunun üzerine Galata Kulesi boyunun uzamasını dilemiş Allah'tan. Emsalsiz aşkı dualarının kabul olmasını sağlamış ve gündün güne görmeye başlamış Boyu o kadar uzamış ki zamanla civardaki en yüksek bina olmuş.

MELEKLERİN İNŞA ETTİĞİ SURLAR

İstanbul'un surlarının melekler tarafından inşa edildiğine Rumlarca inanılan efsanede, Aziz Konstantin'in beraberindeki birçok gemi ve ordusuyla Roma'dan bugünkü İstanbul'a geldiği kaydediliyor.

İmparatorun karaya ayak bastığında Tanrı'nın bir meleği onu görerek, "Buraya yerleşmelisin, fakat şimdi atından inme, sakın arkana bakma

ve atını yola çıktığın yere sür" dediğine inanılıyor.

Bunun üzerine Tanrı'nın dediği gibi davranan imparatorun, yarım gün dolaştıktan sonra atına bindiği yere geldiğinde arkasına bakarak bir surun yükseldiğini gördüğü rivayet ediliyor.

ÇEMBERLİTAŞ'TAKİ KUTSAL KEDEH

Bu efsaneye göre, Hazreti İsa'nın ölmeden önce son kez kullandığı kutsal kadehin, bin havarisi tarafından büyük bir titizlikle saklandığı anlatılıyor. Çünkü bu kadehten bir şey içen kişinin, ölümsüz olduğuna inanılıyor. Bizans imparatoru Helena'nın Kudüs ziyaretinde Hazreti İsa'nın birçok eşyasıyla birlikte kadehi de alarak İstanbul'a getirdiği ve bu kadehin kenti koruması için 3. Konstantinos adına Çemberlitaş'ta dikilen sütunun altına yaptırdığı odada saklattığı ifade ediliyor.

İSTANBUL'A DAİR ŞİİRLER

İstanbul benim canım;
Vatanım da vatanım...
İstanbul,
İstanbul...
Tarihin gözleri var, surlarda delik delik;
Servi, endamlı servi, ahirete perdelik...
Bulutta şaha kalkmış Fatih'ten kalma kır at;
Pırlantadan kubbeler, belki bir milyar kırat...
Şahadet parmağıdır göğe doğru minare;
Her nakışta o mana: Öleceğiz ne çare? ..
Hayattan canlı ölüm, gūnahtan baskın rahmet;
Beyoğlu tepinirken ağlar Karacaahmet...
O manayı bul da bul!
İlle İstanbul'da bul!
İstanbul,
İstanbul...

Necip Fazıl Kısakürek

Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim;
O benim, zaman, mekan aşır geçmiş sevgilim.
Çiçeği altın yıldız, suyu telli pulludur;
Ay ve güneş ezelden iki İstanbulludur.
Denizle toprak, yalnız onda ermiş visale,
Ve kavuşmuş rüyalar, onda, onda misale.

Necip Fazıl Kısakürek

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Önce hafiften bir rüzgar esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda
Sucuların hiç durmayan çingirakları;
İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı.

Orhan Veli Kanık

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Yahya Kemal Beyatlı

İSTANBUL'A DAİR ŞİİRLER

İstanbul ve sen / neydi o bir zamanlar
sanki gençliğime doğru yaşılanıyordum
Çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
hangi yanına dönsem seni bulurdum
içimdeki lambanın kırıldığı anlar

Atilla İlhan

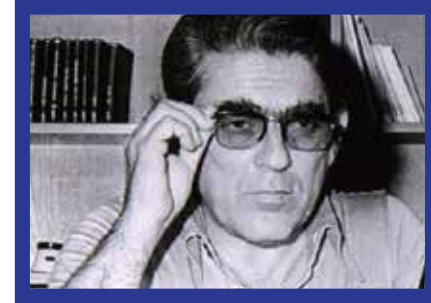
İstanbul deyince aklıma martı gelir
Yarısı gümüş, yarısı köpük
Yarısı balık yarısı kuş
İstanbul deyince aklıma bir masal gelir
Bir varmış, bir yokmuş
İstanbul deyince aklıma Gülcemal gelir
Anadolu'da toprak damlı bir evde
Gülcemal üstüne türküler söylenir
Süt akar cümle musluklarından
Direklerinde güller tomurcuklanır
Anadolu'da toprak damlı bir evde çocuklu-
ğum
Gülcemalle gider İstanbul'a
Gülcemalle gelir
İstanbul deyince aklıma
Bir sepet kınalı yapıncak gelir."

Bedri Rahmi Eyübođlu

İşte kurşun kubbeler şehri İstanbul'dasın
Havada kaçan bulutların hişirtisi
Karaköy çarşısından geçen tramvayların
camlarına yağmur yağıyor
Yeni cami, Süleymaniye arkalarını kirlı bir
göge vermişler
Hiç kımıldamıyorlar
Ayasofya elleriyle yüzünü kapamış bütün
iştahıyla ağlıyor

İlhan Berk

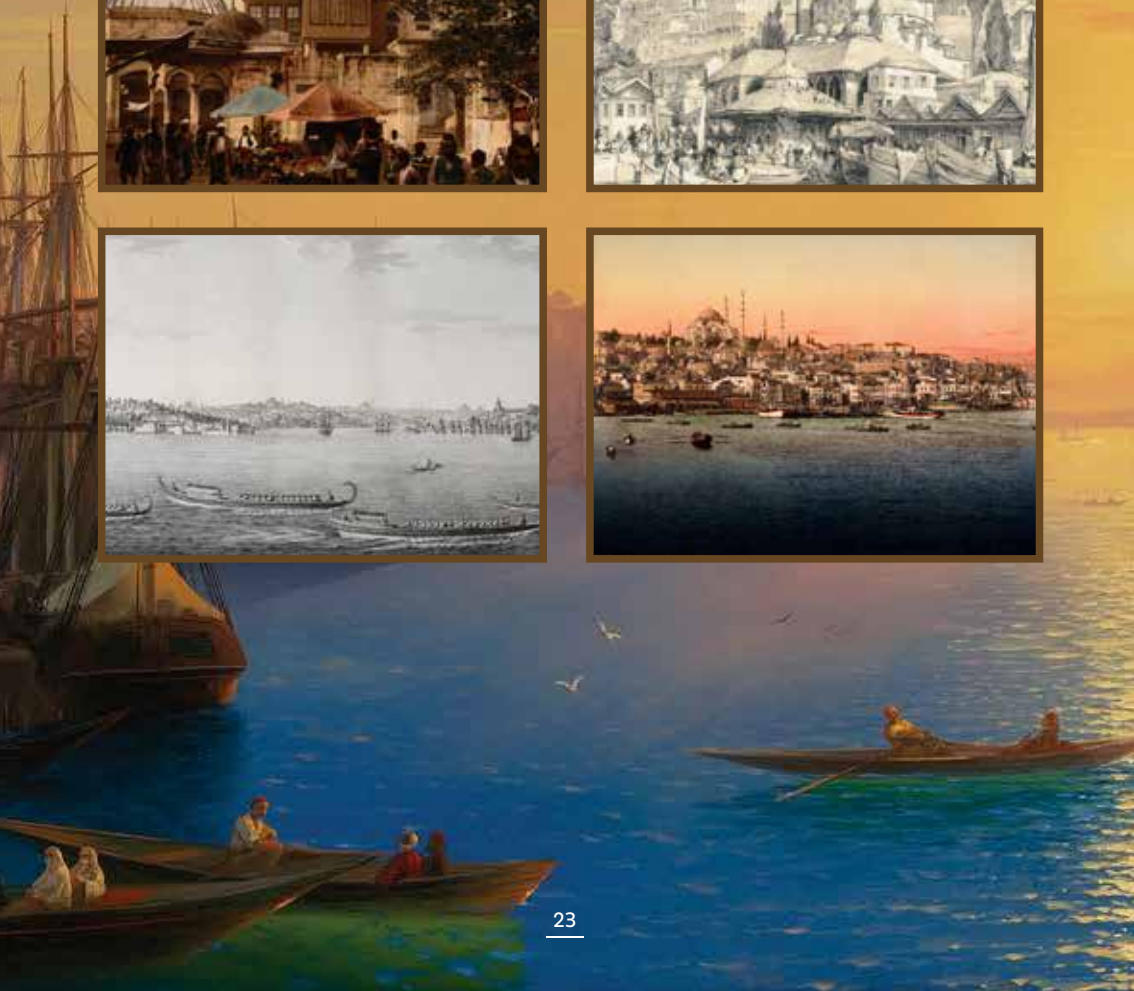
İşte İstanbul
yorgun şehir
işte canından bezmiş boğaz vapurları
kederli tramvaylar
ve Galata Köprüsü'nden
telaşlı insanlar geçmektedir
bir gizli sevinç mahzun gözbebeklerimde
eriyen bir sükun kaldırımlarda adım adım
işte İstanbul
İstanbul dedim de seni hatırladım.

Ümit Yaşar Oğuzcan

Seyyahların
Gözünden

İS TAN BUL

EĞİTİMİN TÜRKİYE MARKASI

OKYANUS KOLEJLERİ

KAMPÜSLERİMİZ

ADANA

☎ 0322 999 19 90

ANKARA - ERYAMAN

☎ 0 312 242 13 23

ANKARA - İNCEK

☎ 0312 460 18 88

ANTALYA - KONYAALTI

☎ 0242 229 49 01

ATAŞEHİR

☎ 0216 291 11 93

ATAŞEHİR - 2

☎ 0216 317 35 34

AVCILAR

☎ 0212 422 80 83

BAHÇELİEVLER

☎ 0212 643 93 63

BAHÇEŞEHİR

☎ 0212 605 06 09

BEYLİKDÜZÜ

☎ 0212 853 69 00

BEYLİKDÜZÜ - 2

☎ 0212 853 38 76

BEYKENT

☎ 0212 855 96 96

BURSA - İNEGÖL

☎ 224 715 91 91

BURSA - NİLÜFER

☎ 224 413 93 95

ÇEKMEKÖY

☎ 0216 641 30 05

FATİH

☎ 0212 521 19 99

GÜNEŞLİ

☎ 0212 515 10 11

HALKALI

☎ 0212 470 40 10

HARAMİDERE

☎ 0 212 596 45 96

İZMİR - BORNOVA

☎ 0232 300 73 73

İZMİR - MAVİŞEHİR

☎ 0232 300 73 73

KEMERBURGAZ

☎ 0212 360 05 01

MİMARŞINAN

☎ 0 212 863 82 82

SANCAKTEPE

☎ 0216 311 30 81

TATVAN

☎ 0434 827 06 56

GENEL MÜDÜRLÜK

Talat Paşa Cad. Yeşil İrmak Sk. No: 1 Esenkent - Bahçeşehir / İSTANBUL

okyanuskoleji.k12.tr

444 10 98

Okyanus
Kolejleri